

Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slægt skal følge slægters gang.

*Fra "Dejlig er jorden",
tekst af B.S. Ingemann, 1850*

“Min mormor døde for 12 år siden,” forklarede kvinden i besøgsstolen. “Hun blev 97. Min bror overtog huset efter hende. Det har stået tomt, men i sommer begyndte vi at rydde det.”

Wisting kastede et blik på uret. Da han havde hørt navnet på den kvinde, som stod nedenunder og spurgte efter ham, havde han bedt om, at hun blev sendt op, selvom han egentlig skulle være med til at tage imod de nye politielever om et øjeblik.

“Vi fandt det her brev, adresseret til dig,” fortsatte kvinden og fandt en kuvert frem fra håndtasken. Hun lagde den på bordet og skubbede den over mod ham. Udenpå stod der ganske rigtigt *Wisting* med store, runde bogstaver, skrevet med let rystende hånd.

“Det må være til dig, tror du ikke?”

Wisting trak brevet til sig. Konvolutten var gulnet og tør. Tankerne gik over 30 år tilbage i tiden.

“Jo, det er nok til mig,” nikkede han.

“Hun havde gemt det bag et indrammet billede af bedstefar,” forklarede kvinden på den anden side af bordet. “Det giver jo ligesom mening.”

Wisting vejede kuverten i hånden. Den var uåbnet.

“Du har ikke læst det,” konstaterede han.

“Det er ikke til mig,” smilede hun. “Det er ikke alle i min familie, der er uhæderlige.”

“Tak!” Han smilede tilbage.

Kvinden rejste sig. Hendes ærinde var besørget. Wisting fulgte hende til døren med brevet i hånden. Så snart han var alene, satte han sig og åbnede kuverten.

Den indeholdt to ark med forskellig håndskrift. Han læste begge og mærkede noget løsne sig et sted i baghovedet. Så foldede han papirerne sammen og lagde dem tilbage i kuverten, før han gik ind til de ventende elever.

Mødelokalet var varmt og lummert. En eller anden havde åbnet et vindue, men luften udenfor virkede endnu mere lummer.

Stationslederen bad Wisting komme op til podiet. Først da han stod der, gik det op for ham, at han stadig holdt den gamle kuvert i hånden.

Han lod blikket glide hen over de spændte ansigter, mens han lirede den samme introduktionstale af sig, som han havde holdt de seneste 15 år.

Der var ti, i nystrøgne uniformsskjorter. Seks mænd og fire kvinder. Den ene af dem var barnebarn af den mand, som havde haft Wistings job, dengang han selv begyndte i politiet. Maren Dokken. Han vidste ikke, hvem af de fire kvinder det var, og kiggede granskende efter familieligheder, men fandt ingen. Ikke desto mindre endte han med at tænke, at det var den lyshårede unge kvinde med hestehale og fyldige læber, som sad på en af de nærmeste stole. Alle eleverne skulle tilbringe nogle uger i kriminalafdelingen for at få en indføring i, hvad efterforskningsarbejdet indebar i praksis.

Da han var færdig med den sædvanlige tale, blev han stå-

ende og slog kuverten let mod håndfladen. Stationslederen så på ham og ventede på, at han skulle forlade podiet.

“Jeg kunne godt tænke mig ...” sagde Wisting i stedet. “Jeg kunne godt tænke mig at invitere jer med til opklaringen af en snart 100 år gammel kriminalgåde.”

33 år tidligere

Hævekortet blev skubbet ud af automaten igen.

Midlertidigt ude af drift stod der med store hvide bogstaver på den grønne skærm.

Wisting vendte sig om mod Ingrid, som stod og vuggede tvillingebarnevognen.

“Den må være løbet tør for kontanter,” sagde han og kiggede ud over den myldrende julegade.

Ingrid smilede, lagde hovedet bagover og kiggede op mod den aftenmørke himmel. Det var begyndt at sne lidt. Små, papiragtige snefnug, som nærmest stod stille i luften.

“Vi kan spise vafler, når vi kommer hjem,” sagde hun.

Wisting lagde kortet tilbage i pungen. Han havde alligevel ikke så meget tilbage på kontoen og tænkte, at han ville blive nødt til at tage nogle flere ekstravagter.

Han lagde den ene arm omkring Ingrid og overtog barnevognen med den anden. Tvillingerne var snart et halvt år gamle. Thomas sov, men Line var stadig vågen. Hun glippede med øjnene og forsøgte at opfange alt det, der skete omkring hende.

Han skubbede barnevognen foran sig ud på Tollbodgaten og drejede op mod den brolagte plads foran kirken, hvor juletræet var tændt.

Torvehandlerne havde nissehuer på, og fra deres boder duftede der af gløgg, nybagte vafler og risengrød med kanel-sukker. I en åben, knaldrød veteranbil sad et nisseorkester og spillede julesange.

“Det er Ruperts Packard!” udbrød Ingrid og pegede på den gamle bil.

“Han spiller trompet,” sagde Wisting med et smil og nikkede mod manden på forsædet med nissehue og julemands-skæg.

De blev stående og lyttede til musikken.

Rupert Hansson var en af Ingrids fars venner. Han havde spillet en trompetsolo i kirken, da de blev gift, og kørt dem en runde i sin veteranbil bagefter. Den var rød som en brandbil og havde grønne ringe omkring de forkrømede hjulkapsler. Til brylluppet havde bilen været pyntet med birkeløv og hvide bånd.

“Gad vide, om den kan starte igen bagefter,” bemærkede Wisting og gned hænderne mod hinanden.

Ingrid bøjede sig frem over barnevognen for at sikre sig, at tvillingerne lå lunt. Så lænede hun sig ind mod Wisting og lagde hovedet mod hans skulder.

Rupert Hansson fik øje på dem og hilste med den ledige hånd mod nissehuen. Wisting vinkede tilbage, og Rupert gjorde tegn til dem om at vente.

Orkestret spillede færdig, og Rupert vendte sig mod de andre og gav dem besked om at pakke sammen.

Wisting og Ingrid trillede hen til dem. Rupert steg ud af bilen og kiggede ned i barnevognen. Line havde fået den ene hånd op over dynen og viftede med vanten, mens Thomas sov tungt ved hendes side.

“Den første jul,” bemærkede Rupert og så op på Ingrid. “Det bliver hyggeligt.”

“Vi glæder os,” smilede hun tilbage.

Wisting tog et par skridt hen mod veteranbilen.

“Jeg troede, det var en sommerbil,” sagde han.

“Det er det,” nikkede Rupert og gik tilbage til bilen. “Men det her er en tradition. Vi spiller altid til julemarkedet.”

Han tog sin instrumentkuffert op fra gulvet foran pedalerne, lagde den på sædet og åbnede den.

“Der var noget, jeg ville spørge dig om,” begyndte han og lagde trompeten på plads.

“Hvad da?” spurgte Wisting.

“Om du kan finde ud af, hvem der ejer den gamle lade ude ved Tveidalskrydset?”

Wisting forsøgte at genkalde sig stedet for sit indre blik, men huskede ingen lade.

“Ligger der en lade der?”

“Den falder snart sammen,” mente Rupert. “Den klarer ikke endnu en snevinter.”

Wisting stak hænderne i jakkelommerne.

“Hvorfor vil du vide, hvem der ejer den?”

“Der skulle stå en gammel bil derinde,” svarede Rupert. “Jeg er på jagt efter et istandsættelsesprojekt.”

“Ligger der ikke andre huse i nærheden?” spurgte Wisting. “Nogen, du kan spørge?”

Rupert rystede på hovedet.

“Jeg tænkte, at du måske kunne finde ud af det for mig,” fortsatte han. “I har vel registre i politiet over den slags?”

“Det er tinglysningskontoret, der sidder med den slags,” forklarede Wisting. “Du kan spørge dem.”

“Hvad slags bil taler vi om?” brød Ingrid ind.

“Jeg ved det ikke med sikkerhed,” svarede Rupert. “Men der snakkes om en gammel Minerva.” Han indså, at hverken Wisting eller Ingrid havde hørt om bilmærket. “Det var

en belgisk bilfabrik,” forklarede han. “Den gik konkurs før krigen. Kong Haakons første bil var en firecylindret Minerva, model 1913.”

“Er de sjældne?”

Rupert nikkede.

“Der har ikke været mange af dem i Norge. Kongens bil blev formentlig sendt til ophugning. I hvert fald er der ingen, der ved, hvad der blev af den.”

“Hvordan har du hørt om bilen ude i Tveidalen?”

“Det er mest et rygte,” svarede Rupert. “Det er en af de gamle i klubben, der har hørt det fra en onkel – at den blev gemt i laden under en presenning, og at den har stået der lige siden.”

“Hvornår skete det?”

“Engang i 20’erne.”

Wisting hævede brynene.

“Så den skulle altså have stået der i 60 år?”

Rupert nikkede ivrigt.

“Hvis det passer, kan den være helt original og stadig i god stand.”

Wisting havde aldrig interesseret sig særlig meget for biler. Han og Ingrid kørte selv i en seks år gammel Volvo. Men han blev nysgerrig. Hvorfor var denne sjældne bil blevet stuvet af vejen i en lade og opbevaret der som en hemmelighed?

“Vil du med ud til laden en tur og kigge?” inviterede Rupert. “Så kan jeg vise dig, hvor det er.”

“I den der?” spurgte Wisting og nikkede mod den gamle Packard.

Rupert grinede.

“Nej, den smækker jeg op på anhænger,” svarede han og pegede over mod parkeringspladsen, hvor der stod en landrover med en bilanhænger og ventede.

Wisting kiggede på Ingrid og barnevognen. Torvehandlerne var begyndt at pakke sammen omkring dem.

“En anden gang,” svarede han.

“Tag du bare med!” foreslog Ingrid og børstede lidt sne af barnevognskalechen. “Jeg kan godt selv køre hjem med ungerne.”

Hun tænkte sikkert det samme som ham: at de skyldte Rupert Hansson en tjeneste. Han havde hverken taget sig betalt for at spille i kirken eller for at køre dem til festlokalet.

“Jeg kører dig hjem bagefter,” lovede Rupert.

“All right.”

Wisting fiskede bilnøglen op af bukselommen og rakte den til Ingrid. Han var nødt til at prøve at få sovet et par timer, før han skulle på nattevagt, men turen ud til Tveidalen behøvede ikke at tage så lang tid.

Ingrid tog imod nøglerne og kyssede ham på kinden.

“Så har jeg vaflerne klar, når du kommer hjem,” smilede hun.

Barnevognshjulene trak smalle spor efter sig i sneen, da hun trillede af sted.

Rupert Hansson gik over for at hente landroveren. Wisting dirigerede ham hen til den gamle Packard. Så hejsede de veteranbilen op på anhængeren.

Wisting satte sig ind på passagersædet.

“Jeg kører lige hjem og sætter anhængeren af først,” sagde Rupert.

Wisting nikkede.

De kørte vestpå ad Helgeroveien. Det sneede tættere nu, men samtidig virkede det, som om luften var blevet mildere. Asfalten lå nøgen og våd der, hvor bilerne havde kørt.

Ved Nalum drejede Rupert af og standsede foran en fritstående garage. En dame kom til syne i et vindue med en adventsstjerne i og kiggede ud på dem.

Wisting steg ud af bilen og skubbede den store port op. Rupert bakkede bilen ind og hoppede ud og kobledede anhængerens fra. To minutter senere var de atter ude på vejen.

Rupert tændte for radioen. Forbindelsen var dårlig, og det skurrede i højttalerne.

“Lokalradioen når ikke herud,” sagde han og drejede på kanalvælgeren, indtil han fandt NRK. Rupert skruede ned og vendte sig mod Wisting.

“Jeg var en tur derude i efteråret. Det er længe siden, der har været nogen inde i laden. Den er næsten groet til. Træerne har vokset sig høje omkring den.”

“Kan man overhovedet komme ind?”

“Der hænger en stor hængelås på porten,” forklarede Rupert. “Men der er sprækker mellem nogle af vægplanterne.”

Han pegede med tommelfingeren over skulderen.

“Jeg har lommelygter med. Vi kan lyse ind og se, om der står noget, der ligner en bil derinde.”

De kørte videre i stilhed et kvarters tid. Så drejede Rupert ind på Brunlanesveien. Godt en kilometer længere fremme nåede de krydset ved Tveidalen. Han manøvrerede bilen ind på en tilgroet sidevej. Lyset fra forlygterne ramte de slanke træstammer. For enden af den lille stikvej foran dem lå der en faldefærdig lade med rustent bølgebliktag.

Rupert Hansson strakte sig mod bagsædet og fandt to stavlygter frem. Så åbnede han bildøren uden at slukke bilmotoren.

Wisting fulgte efter ham ud af bilen og kastede et blik op mod hovedvejen. Derfra var den gamle lade knap nok synlig.

Sneen havde endnu ikke nået at lægge sig mellem træerne. De gik i hvert sit gamle hjulspor frem mod bygningen. Bilens forlygter kastede lange skygger foran dem.

Hele østvæggen og dele af taget var overgroet med bladløse slyngplanter.

Det var forkert at kalde det for en lade, tænkte Wisting. Der var ingen landbrug i nærheden, og det lignede mere et stort redskabsskur. Måske opført til traktorer og andet skovbrugsudstyr.

Rupert pegede med lyskeglen fra sin lygte mod den brede, todelte port. Der var sat en jernslå tværs over den, som var fæstnet med bolte og en hængelås i den ene side.

Wisting gik over og tog fat i låsen. Hans fingre blev brune, og rustne jernflager løsnede sig og faldt af. Der skulle antagelig ikke mere til end et slag med en hammer eller en sten for at få låsen til at give efter.

Han slap den og fulgte efter Rupert Hansson om til byg-

ningens vestside. Skoven var kravlet helt ind til væggen, og de måtte presse sig frem gennem tæt krat.

Der var ingen vinduer i den gamle bygning, men cirka midt på vestvæggen havde nogle af plankerne givet efter for et væltet træ. Rupert greb fat i en af grenene og svang sig op på stammen, som var knækket mod væggen. Wisting blev stående på jorden og ventede, mens Rupert balance-rede sig fremad. Han rettede lyskeglen mod hullet i væggen og lænede sig frem.

Mellem to af plankerne fandt han en sprække. Den var for smal til, at han kunne bruge lommelygten, men han kiggede ind og fulgte lyskeglen fra Ruperts lygte. Det virkede, som om der bare var ét stort rum derinde. Lyset gled forbi en gammel plov med to skær, en hestevogn, en savbuk, en zinkbalje og en trillebør uden hjul. Fra tagbjælkerne hang kæder og tykke tove med taljer og kroge. Op ad den modsatte væg stod der en stige med gamle fiskegarn med et par bleggrønne glaskugler slængt hen over nogle af trinene.

Lyskeglen bevægede sig hele tiden videre, så der ikke var tid til at fæstne sig ved noget. I brøkdelen af et sekund flaksede lyset hen over portens inderside. Wisting syntes, at han så en kæde og en hængelås, som om porten også var låst fra indersiden.

Lyset bevægede sig mod rummets midte og ramte fire snavsede traktordæk, stablet oven på hinanden. På en tønde et par meter fra, hvor han stod, kunne han skimte en petroleumslampe.

Wisting flyttede sig, bøjede nogle grene til side og fandt en bredere sprække mellem plankerne. Han brugte sin egen lommelygte og rettede lyskeglen mod portens inderside. Han havde set rigtigt. Gennem to jernringe var der trukket en kæde, som var låst sammen med en hængelås.

Han flyttede lyskeglen tilbage til petroleumslampen på tønden. Der lå en tændstikæske og noget mere, som han ikke kunne se, hvad var.

“Der er noget deromme bagved!” udbrød Rupert.

Wisting drejede sin lyskegle i samme retning som Ruperts. Bag nogle tomme kartoffelkasser kunne han se noget støvet sækkelærred stikke op.

Rupert hoppede ned fra træstammen.

“Vi prøver at komme rundt om,” sagde han.

De fortsatte gennem den tætte vegetation, omkring hjørnet til bygningens bagside. Wisting satte lygten mod en sprække mellem to planker og kiggede ind. Der lugtede råddent. Han så kartoffelkasserne og tovværket, som hang ned fra taget, men også bagsiden af det, der var dækket til.

“Det kunne godt ligne en gammel bil,” sagde han og lod lyskeglen glide hen over dens konturer. Bilen var høj bagtil og betydeligt lavere fortil, som en klassisk veteranbil.

“Lys langs gulvet,” bad Rupert, som stod og kiggede ind gennem et hul mellem vægplankerne lidt derfra.

Wisting sænkede lyskeglen. Presenningen nåede ned til jordgulvet, men bagtil hang den lidt skævt, så der var en sprække mellem gulvet og sækkelærredet. Sprækken var lige akkurat stor nok til at afsløre et fladt bildæk.